

IL BON PASTER

KARI MALTI TA CULL XAHR
Ghal moghdia ta 'z-zmien fil gid tar-ruh
IMBIERECH MILL PAPA LEONE XIII.

*Jen ir-raghai tajjeb: u 'naghraf in-
naghgiet tighi u 'n-naghgiet tighi iagherfu lili.
G. C. (Ev. S. Joan:) c. X.*

*Pietati, religioni et christianae di-
sciplinae promovendae operam navat-
tis...i Apostolicam Benedictionem, aus-
piciem coelestium gratiarum Omnibus
pro quibus postulastis.*

*Ittra tal Papa Leone XIII lid-
direzioni tal B. Pastur, 11 Giugnu
1881 muetka b'ohra tal 25 ta Ot-
tubru 1884*

*Min irid jissieheb ihallas Hames soldi cull sitt xuhar u ghal barra
min Malta bill postag: il klieh imur ghal bosta operi taiba ta pajjsna.*

It-Edisa Sena

1887

Nr. 3 Marzu

CASI LI MA UMIEX CASI.

F' *Unità Cattolica* connà kraina illi f' Lugliu 1885 f' Modena chien emm opera f' it-Teatru fein ureu il Madonna ta 'd-Duluri. F' dakka uafda il primadonna li chienet taghmel din il parti hasset ugieh tant cbir illi ma setghetc tcompli l' opra u chellom jillicenziau lill cullhatt. Bosta min-nies iseihulom *casi*, imma ahna inseihulom l'id t'Alla!—U nhar il hatt 25 ta Meiju 1884? F' Verona fit-Teatru Diurno il Compagnia Drammatica chienet keghda turi opera hazina u tal biza imsemmia “ *Il misterj ta l' Infern*. Figha chienet mdiehka il fidi fuk l' infern u 'l Cmandamenti tal Cnisia. Chien *protagonista* igifieri *aitur principali*, certu Sabbatini, ta 20 sena, u ghal t. parsu nhar ta gimgha, fuk meida chien jecol ras ta fellus mixui u bil forchetta f' idu, beda igheid lill min chien jara l'opera: *Il buon odor di arrosto!* Minnu fih *colp apoplecticu* hallieh mejjet. U daun *casi!* Iva daun *casi* illi jippermettiom Alla biex ighallema illi ghandna nistmau ir-religion u 'l virtù ta nsara li ahna! In-nies ta kbilna chienu jistmau il gimgha ghaliex figha

miet Gesù Cristu, chicnu ighozzu ir-Randan ghaliex zmien il penitenza; u issa fi-zmienna min dan ma jiffettex xein. Cull tant ghalecch jecch xi mseichen, forsi bla fña, iservi ta esempiu, ghandna b' dan nifthu ghaineina biex ma jigiux fukna *casi* min din ix-xorta: Combinazioni! igheidlech x' ehatt, u aña inuegbuñ: Jecch uma *combinazioniet u casi* izda hatt ma irid li jigiux fukom daun il provi, nkeisu ghalecch illi nitheijeu biex ma icun katt li igiu fukna bla tsieb. — Chem aun nies imkarkin fi^z zmienna illi biex jaghmlu pñal l'ohraln imorru f' divertimenti fir-Randan u jonksu min dakkiet forsi ucoll mill ligijet tal Cnisia? Eserapii mill' actar tal biza, li juruna il killa t'Alla fuk min ma jibzax minnu, nakrau u narau cull jum! Disgrazii, terremoti, ghaks u miseria, mard u gheld fil famiglij uma geijn min nukkas tal fidi u tal virtú fl' insara. Insara allerta!!

IS-SEMPlicità' EVANGELICA

Il virtú tas-templicità evangelica òa it-ffulia nisrania li cull nisrani ghandu igib fiñ f' cull zmien ta hajt u jech irid fil ment isib ruñu seuna.

Sidna Gesù Cristu mar ighallimha dina il hagia meta òa fideiñ daca it-ffajjel ccheichen u mar igheid: Tasseu, Tasseu jena neghdilcom, li jechi ntom ma isirux tixbñu lil dana ic-ccheichen tfajjel, ma titñlux fir-regnu tas-smeuuiet (Matt. 18.) Irid Sidna Gesù Cristu li aña insiru nixbñu lit-trabi mux materialment, izda moralment; billi igifieri fil ghemil, fil cliem u 'l hsebiet collha taghna ingibu dica il virtú li òa hagia senziali ta zaghzah, li òa is-semplicità.

Ir-ruñ nisrania li iggib fia tasseu dina il virtú, pñala hamiema tider u òa tasseu, min ghair hobi fil ghamil tañña, u min ghair tañuid. Figha collox jakbel il feghmiet, il cliem, il ghemil, l'ingiba collha tañña; hagia

l'actar sabieħa li turi fir-ruħ ix-xebħ t'Alla l'imbierech. li ùa cbir għas-semplcità tighu u 'l vera perfezioni.

Il perfezioni infatti ìa ħagia uafda ma dina is-semplcità evangelica. Dana narauħ f' Giacob li l' is-Scittura imkadza issejjatlu bniedem semplici (Gen. 25.) mentri fit-test lhudi jinghad: Giacob bniedem perfett. Igifieri Giacob chien bniedem perfett għaliex chien semplici, billi chien jimxi dritt lein Alla l'imbierech, u biss f' collox ifittex lilu bis-sencerità collha u bit-talb collu tighu.

Fiz-zmenijet ta kerk, ta ħazen u ta impostura li fighom aħna ngheixu chem ìa rari dina il virtù fost l'insara, u għalecch chem uma ftit il veri nsara seguaci ta Sidna Gesù Cristu! Chem għalech jenħtieg li aħna ulied ta S. Paul niftacru spiss f' edica it-tuissia sabieħa tighu, li igifieri f' seculu ħazin u mimli bil kerk inficciu neighxiu pħala ulied semplici t' Alla l'imbierech, min għair ħad ma jista icianfarna, li 'l għamil tagħna ma icorrispondix mal fidi, u mal ħsibiet tagħna! (Phil. 2.)

Inficciu għalech incunu semplici f' collox fil lbies, fil ħars, fil imgiba; fil cliem, fil għamil fil ħaija mux bis ma l' oħrain, izda ucoll magħna infusna; billi nosservau li ligi mkadza t' Alla, u 'l precetti tal Cnisia, u tasuperiuri collha tagħna min għair ma nolghodu inharsu leia dak li jinzilna u me jinzilniex bein daca li nifmuħ u ma nifmuħx, bein daca li jidrilna li jenħtieg u li ma jidrilniex. Ingibu ruħna f' dana collu pħal ma igibu ruħom it-trabi bl' innocenza taħhom, li min xcin ma jaħsbu ħazin u jerħu ruħom f' collox f' idein danħ li imexxgħom.

Dina is-semplcità tagħmilna għeziez lil Sidna Gesù Cristu, u tgheina sabiex igharrafna ħueijeg ebar, u jagħmel bina ħueijeg tal għageb a g'loria tighu. Izda fuħ collox, fost it-taħbit u l' infelicità ta 'd-digna, tagħmilna

chif igheid S. Gregor Pèpa, l' erueh lactar henjin.

Ma 's-semplicità izda evangelica ghandna insieħbu il prudenza evangelica u min dina nitchelmu jecch Alla joghġbu darb' oħra.

M. A. F.

ARLOG LI IKASSAM ISSIGHAT LI FIGHOM
GESU' CRISTU BATA LL PASSIONI U IL
MEUT GHAL FIDUA TAGHNA.

(araw in-numru ta kabel)

Ora 10.

M. Xinù li chien ibati ghalina Sidna Gesù Cristu, fil ghaxra ta billeil ?

T. Chien mixħut kuddiem l' imħallef Anna, fein sofra it-tagħir, id-dagħa, u ircieva dich id-dakka ta ħarta min id armata bin quanta tal ħadid.

M. U x' talba tagħmel aun ?

T. Ingheit ecch: Gesù, tighi zejġni bil viriù tal pazienza biex b' xi mod insir nixbeħ lilech.

Ora 11.

M. Xinú li chien ibati Sidna Gesù Cristu, fil ħdax ta billeil ?

T. Chien meħut min għand Anna għal għand Caifas, fein sofra tant disprezzi, odiu u mibgheda li chellom leiħ il cbarat ta lħud, u sofra ic-ciaħda ta S. Pietru.

M. U x' talba tagħmel aun ?

T. Ingheid ecch: Gesù tighi atini il grazia li nistkar lilech deiġem u il ligi santissima tighech bl' opri it-taiba

Ora 12. (nofs il-leil)

M. Xchien ibati għalina Gesù Cristu fnofs il-leil ?

T. Chien ibati col xorta ta disprezzi, u avvelimenti, għaliex mentri Caifas, u l' is-Scribi marru irpusau, Gesù marbut chif chien baka f' idein il manigoldi li ma ħalleħx irposa mument.

M. U x' talba tagħmel aun ?

T. Ingheid ecch: Gesù tighei atini il grazia li kad ma ninsa inservich u inħobboch.

Ora 1.

M. Xchien ibati għalina Gesù Cristu, fis-sigħa fuk nofs il-leil ?

T. Chien miħut fil cantina ta Caifas fein mil gdid

ircieva il hartiet, il ponniet u id-dakkiet tar-riglein, u il bziek fil uice divin tighu ghal imħabbitna.

M. U x' talba tgheid aun ?

T. Inghed ecch : Gesù tighi atini il grazia li leil, u nhar niftacar fich, u fit-tbatijet tighlech biex kadt ma noffendich.

Ora 2.

M. Xchien ibati ghalina Gesù Cristu fis-saghtein fuk nofs il-leil ?

T. Fl' istes cantina ta Caifas chien ibati issuat id-dagħa, u tant cliem ħazin min die icciorma vili tal lħud.

M. U x' talba tagħmel aun ?

T. Inghed ecch : Gesù tighi atini il grazia li kadt ma noffendi il proxxmu tighi b' ilsieni.

Ora 3.

M. Xchien ibati ghalina Sidna Gesù Cristu, fit-tlie ta ta bil-leil ?

T. Chien mixħut floch mokzies, imdendel min xiuxtu fein bata tbatijet li nħarħom fil ġurnata tal ġudiziu universali.

M. U x' talba tagħmel aun ?

T. Inghed ecch : Gesù tighi atini il grazia li ingħeix scont il kalb tighlech biex icolli ix-xiorti fil ġurnata tal ġudiziu, li incun ma l' eletti f' il-lemenia tighlech.

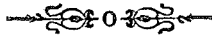
Ora 4.

M. Fl' erbħa ta fil ġħodu ta sħiħ il ġimħa xchien ibati ghalina Gesù Cristu ?

T. Chien maħkur, u mil ġdid immaltrattat u imsauuat min dich ic-ciorma vili ta suldati, u ta lħud.

M. U x' talba tagħmel aun ?

T. Inghed ecch : Gesù tighi atini illi il granet, u is-sighat collħa ta ħaiti icunu impiegati għal gloria tighlech.
(tissoċta).

ADAH

(araw in numru ta kabal)

Chienet ġħodua ta 'x-xitua, izda sabiħa. Adah u Susanna il camriera chieniu seirin passeggiata mal Belt ta Amsterdam, ma duar ix-xmajjar u il piazzu fein emm ġmiel lactar cbir, chif fl'Italia jinsab f'Venezia. Nies iz-tzerzak fuk is-silc, fuk dħajies iħannu u nies tid-deverti

fuk l' ilma ciar u sabieħ ! Collox divertimenti u festi... izda Adah tilmaħ tifel ta xi tnaħ il sena mterter bill bart, collu mċerċer, magħlub u avvilit, joffri għal beih is-sulfarini. Resak leiha u kalla : "Hu xi ffit sulfarini, għaliex għandi ommi marida u irrid nuasslila xi sold."—Adah ħennet għalieħ u saksietu x' jismu. Ua uegiba:—Florino Junker, nokoghdu fein il bieb ta Arlem: einm għandi l' ommi ueħida marida fis sodda ! Adah bdiet tgheid lill Susanna: Conna immorru narau il din il marida, imma nibza li il Papà jincorla mighi, għaliex daun cattolici u ua ma irite li naghmila ma min ma ux tar-religion tagħna Mosaica. Susanna tbissmet titħak u kaltila: Meta katt ghajiat mighech il Papà tighech ? Jerch trid nistghu immorru.

U marrù ma Florino jarau l' ommu. Ecch chif daħlu, jarau camra mill' izied fkira, fuk zeug tuavel ta sodda jarau lill Clotilde omm Florino marida tisghol u muassla fi' aħħar ta marda tas-sider. Sibna, kalula, lill ibnech mirsuħ bill bard u gibnieħ id-dar biex jishon." Jena, kaltilom, nibagħtu ibieħ xi ħagia, għaliex bil fors, izda naf li Florinu ua tal ghakal u ma jatix uice lill ħziena ! Uakt li chienu jitchelmu ma Clotilde, Adah thares mal camra. U x' tara ? Emm statua tal Madonna, zgheira u kadima ; aun ħdein ras is-sodda Crocifiss ebir tal ghuda, mdaħħan u collu ghabra. Fuk il meida zeug cotba kodma, uieħed *Il palmizio spirituale u Vieħor L' Imitazione di Cristo*. F' idein il marida il curuna b'is-salib taħħa ucoll; cull x' ħin it-tigha ix-xerka, Clotilde tghatti fomma bil lemenia, bill curuna mdaura ma erba suaba... Dan collu, bdiet tgheid Adah, dan collu ma igheite għal min ua tal ligi tagħna ! U Clotilde, illi ma chienet taf u bakghed sa 'l meut ma tafx, illi Adah chienet ludia, Clotilde chienet siquit is semmi il Passioni ta Gesú Cristu, il pacenzia tal kaddisin u tant ħuejieg ohra tar-religion nisrania ; u min dakkiet titlob l' Alla u

lill Madonna is-sabar u tiringraziahom. Adah halletila xi hagia tal flus u marret id-dar. Emm kalet lill mis-siera; illi ried ried jaf x'isima din il fkira, u chif sama il cognom... Juker ! kalila u ragia sichet. Izda ta permes lill bintu illi tmur cull meta trid u tatigha ucoll cull ma jahntieg. Adah bdiet cull jum tmur ma Susanna ghand il marida, tiehu maħħa medicini, ichel u flus u titghallem bosta hnejjieg fuk ir-religion ta Gesù Cristu.

Intant fil ghaxia Adah chienet tiehu f' ideigh l' Is-crittura Sacra u tfitte il Profeti. Takra li il Messia Cristu chellu icun maktul, takra fuk l'Omm tighu xebba, takra fuk is Sacrificiu tal ligi il gdida, is-sib illi it-tempiu u 's-sacerdoti taħħom chellom jispicciau meta jider dan Cristu..... U dich il pacenzia u dich il virtù ta Clotilde ! Eh ! Jena, bdiet tgheid Adah, jena f' kalbi nisrania cattolica ! Nemmen b' Gesù Cristu, nemmen b' Maria Vergini Ommu, nemmen cull ma jemmu l'insara seuua !—Imma dan collu bil moħbi.

Clotilde intant mietet u hadugħa fi Cnisia zgheira fein saretila il kuddiesa u fil ghaxia hadugħa għat-tfin. Adah uasslita sal kabur, imma imbagħad regħhed marret f' dich il Cnisia titlob u tibchi. Diemet bosta fil cnisia sa chemm giè kassis biex jagħlak u lemaħħa tibchi ; mar hdeigha u kalila : Binti, forsi trid tkerr ? U Adah għamlitlu is signal li iva... u arau il-Ludia fil confissinariu titchellem ma dach is-sacerdot tal Ligi Cattolica ta Gesù Cristu !..

(*tissocta*)

— ❦ —
A H B A R I E T

Fl' Abissinia mietu bosta suldati taliani fl' ispedizioni tal guerra ta Massaua—Fl' Abissinia emm 12 il elf cattolicu, 10 Cnejies, 10 Sacerdoti tal Missioni u 18 kassisin. F'Keren emm Siminariu, emm dar għat-tfal, mizmuma mis-Sorijet tal Carità u emm tlet schejjel Cat-

tolici; il Vicariu Apostolicu ua Mons. Fouvier.—Il Papa ried illi fl' Italia u fl' ghzejier ta maduara is-sir cull sena il festa ta S. Caterina ta Genova. Aħna ilna naghmlugħa, fit 22 ta Marzu. Din chienet chitbet etieb fuk il *Purgatoriu* 20 sena kabel ma 'l Protestanti ciah-duħ. Tuieldet fil 1447 u mietet fil 1510 ta 63 sena, għal 23 ghaddiet l' Avvent u 'r-Randan biss bit-tkarbin—Fl' 4 ta dan ix-xahar miet P. Bechx general tal Gesuiti, chellu 92 sena. Ragiell gharef u prudenti, mzejien bill virtù u b' umiltà u hleuua li ma pħala!—Għandna kuddiem ghaineina il *Bullettino Annuale* ta l' opera tas-Sacra Famiglia f' Betlem, l' Orfanotrofi u schejiel Cattolici tal Can. Belloni. Il gid li jagħmlu ua cbir. Emm 100 tifel iltim migbura, 35 minnòm jitghalmu xi sengħa u l' oħrain vghar; 160 oħra jigiu biss l' iscola Emm lud u protestanti u toroch li min dakkiet immörru. Il' ischejuel ta din il missioni u jisua għal gid ta ruħom; emm l' ischejuel ta billeil, tal biedia (agricultura). Nar ta ħatt jingiabru it-tfal għand il Missionari u issir il Congreg. tal Madonna. Jeħdu ħsieb ucoll ta dauch li iridu isiru Sacerdoti. U ecch Betlem, Beitgemal u Beitgiallah jarau dan il gid collu mil Cnisia Cattolica. F' Betlem kieghed isir sptar mil ħila ta daun il Missionari ucoll. L' isem tal Can. Belloni già stama mat-terra Santa colla għal daun l' operi ta Carità. Nfaccru lill min jista, ighein lill din l' opera mkaddsa!

Nitolbu lill imsieħbin li jiftacru fir-ruħ ta l' imsieħeb tagħna *Salvu Darmanin*, miet ta 78 sena; miz-Zeitun.
Requiem Aeternam.

BIS-SENSIA TAL CNISIA

Id-Direzioni.

Għal min irid } Fl'Istamperia ta G. Mifsud e Figlio Str. S Orsola N.187c
issieħeb } Għan-naħħa l' oħra għand is-Sur Lorenzo Dato